

SZÖVEG –
KÓLNEI LÍVIA

SOROZAT –
LÉTKÉRDÉS

AZ ÉLET KIVÉDHESETLEN CSELEI

Váratlan, sorsfordító események minden életszakaszban bekövetkezhetnek, amelyek miatt – kényszerűen vagy szabadon döntve – változtatnunk kell, mert az élet nem folyhat tovább ugyanúgy, mint addig.

- ◆ **Ágnesnek sok barátnője volt, de fiúkkal nehezen került kapcsolatba.** Tizennyolc éves korában egy ismerőse elhívta egy különös társaságba, amire nehezen szánta rá magát, de végül elment. Az Újpest központjában lévő templomba járó fiatalok az esti 6-os mise után vasárnaponként összegyűltek a pap szobájában. Az egyszerű, régi bútorokkal berendezett helyiségben olyan sokan voltak, hogy még a földön is ültek. Egyszer csak nyílt az ajtó, és benyomult rajta először egy hatalmas gitártok, utána pedig belépett egy mosolygó fiatalember. Minden arc azonnal felé fordult, a jókedv pedig még nagyobb lett. Mindenkinek volt hozzá egy jó szava, egy viccelődő megjegyzése, barátságos szemhunyorítása. Érezni lehetett, hogy szeretik, és ő a társaság egyik központi figurája.

Ágnes is belekerült abba a vonzó aurába, ami körülvette. Tudta, hogy ezzel a fiúval valamilyen kapcsolatba kell kerülnie. Az nem lehet, hogy közömbösek maradjanak egymás számára.

Két évbe telt, amíg szép lassan egymás közelébe kerültek, és újabb két év volt, mire összeházasodtak. Ágnes tizennyolc évesen kilépett a komfortzónájából, és ez a nyitás a külső történésekre is fogékonyabbá tette. A fiú sorsfordító „entrée”-je, belépője a nagy gitártokkal egy életre emlékezetes maradt. Házasságuk évtizedei alatt gyakran visszatért gondolatban ehhez az első pillanathoz, mint erőt adó forráshoz.

*

Ágnes az ELTE Bölcsészkarának folyosóján ballagott. A rendszerváltás forrongó, átalakuló, bizonytalan éveit élte, amikor már semmi sem működött a régi módon, de még semmi sem volt igazán új. Ágnes tudta, hogy neki és az évfolyamtársainak már nem lesz automatikusan állása úgy, mint az előző nemzedékeknek volt a szocializmus tervutasításos rendszerében. Ha dolgozni akar, magának kell állást keresnie. Túl volt már két állásinterjún, amitől az ismerősei elképedtek: „Nahát, ilyen cudar világ jön? Úgy kell majd a fiataloknak kínálgatniuk magukat, mint az árut a piacon?”

Ágnes éppen a tanulmányi osztály felé sétált, amikor a faliújságon megpillantott egy gombostűvel odatűzött cetlit, rajta írógéppel írt szöveg: „A Semmelweis Orvostörténeti Múzeum művészettörténész munkatársat keres. Jelentkezni lehet szakmai

önéletrajzzal a főigazgatónőnél...” Ágnes tudta, hogy itt a soha vissza nem térő alkalom. Bátran ment el az állásinterjúra, és sikerült azonnal elnyernie a múzeumvezető rokonszenvét. „Hogyan jutottál arra a gondolatra, hogy éppen nálunk keress állást?” – kérdezte a főigazgatónő. „Az egyetemen, egy faliújságra kitétték az álláshirdetést.” „Milyen álláshirdetést? Az lehetetlen. Mi semmi ilyet nem tettünk közzé. Én még csak éppen elgondolkoztam azon néhány napja, hogy jó lenne ide egy művészettörténész.” „De hát láttam a papírt...”

Ágnes másnap megnézte a faliújságot. Nem volt ott a cetli. Bement az irodába, végigkérdezte az ott dolgozókat, de senki nem tudott az álláshirdetésről. Ágnes megzavarodott. Az a cédula valóságos volt, és az indította erre az útra. Olyan döntően fontos útra, ami huszonöt esztendőre előre befolyásolta az életét – mindaddig, amíg a múzeum kötelékébe tartozott. Csoda történt, egy csak neki szóló csoda?

*

Ágnes a három gyermekével huszonötötől harminchárom éves koráig otthon volt. Ez alatt egyetlen dolog hiányzott csak neki: a nyugalomban, magányban végezhető szellemi munka.

Egy délelőtt csöngött a telefon. „Balázs Erzsébet vagyok, művelődésszervező. Egy közös ismerősünktől

hallottam, hogy te a Tizennégy Segítőszent középkori kultuszáról írtad a diplomamunkádat. Én a barokk kultuszról. Szerintem össze kéne raknunk a kettőt, és írhatnánk belőle egy könyvet.” Ágnes döbbenetben állt. Talán ha tíz ember akad Magyarországon, aki otthonosan mozog ebben a témában – és az egyik kinyomozza az elérhetőséget, felhívja, hogy rakják össze a kutatásaikat! Mennyi a valószínűsége ennek? Találkoztak, és közös munkájukból megjelent egy könyv, színes képekkel. Ez az élmény ráterelte Ágneset egy olyan szellemi útra, amelynek a gyümölcse a következő bő évtizedben még két hasonló, tudományos igénnyel és más szerzőtársakkal megírt könyv lett. Megszerette a szerzőtársakkal együtt végzett munkát, és jólesett neki megosztani a szellemi „dicsőséget” is. Ráadásul ez a találkozás valódi, fizikai utakra is ráterelte: ettől kezdve családjával gyakran indultak művészettörténeti kalandozásokra a Felvidékre, baranyai falvakba, dalmáciai városokba, ha egy megírandó könyvhöz fotókat kellett készíteni.

A sorsfordító külső események sorát tudnám még folytatni, annál is inkább, mert a korrektség kedvéért Flaubert híres mondatának („Bovaryné én vagyok”) mintájára nekem ezzel kell befejeznem: Ágnes én vagyok. ♦